

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (šesto vijeće)

6. lipnja 2019.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Koordinacija sustava socijalne sigurnosti – Radnici migranti – Uredba (EZ) br. 883/2004 – Prijelazne odredbe – Članak 87. stavak 8. – Uredba (EEZ) br. 1408/71 – Članak 14.c točka (b) – Radnik koji je zaposlen i samozaposlen u različitim državama članicama – Odstupanja od načela jednog mjerodavnog nacionalnog zakonodavstva – Dvostruko osiguranje – Podnošenje zahtjeva kako bi se primjenjivalo zakonodavstvo mjerodavno na temelju Uredbe br. 883/2004”

U predmetu C-33/18,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio cour du travail de Liège (Viši radni sud u Liègeu, Belgija), odlukom od 21. prosinca 2017., koju je Sud zaprimio 18. siječnja 2018., u postupku

V

protiv

Institut national d’assurances sociales pour travailleurs indépendants (Inasti)

Securex Integrity ASBL,

SUD (šesto vijeće),

u sastavu: C. Toader, predsjednik vijeća, A. Rosas (izvjestitelj) i L. Bay Larsen, suci,

nezavisni odvjetnik: Giovanni Pitruzzella

tajnik: V. Giacobbo-Peyronnel, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 5. prosinca 2018.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za belgijsku vladu, M. Jacobs i L. Van den Broeck, u svojstvu agenata, uz asistenciju S. Rodrigues, *avocat*,
- za Europsku komisiju, D. Martin i M. Van Hoof, u svojstvu agenata,
- za osobu V, osobno,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 26. veljače 2019.,

* Jezik postupka: francuski

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 87. stavka 8. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL 2004., L 166, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 3., str. 160.), kako je izmijenjena Uredbom Europskog parlamenta i Vijeća (EZ) br. 988/2009 od 16. rujna 2009. (SL 2009., L 284, str. 43.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 213.; u daljnjem tekstu: Uredba br. 883/2004).
- 2 Zahtjev je podnesen u okviru spora između osobe V i Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants (Inasti) (Nacionalni institut za socijalno osiguranje osoba koje obavljaju samostalnu djelatnost, Belgija; u daljnjem tekstu: Inasti) te društva Securex Integrity ASBL (u daljnjem tekstu: Securex) povodom podvrgavanja osobe V belgijskom zakonodavstvu u području socijalne sigurnosti.

Pravni okvir

Uredba br. 1408/71

- 3 Uredba Vijeća (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i članove njihove obitelji koji se kreću unutar Zajednice, u verziji izmijenjenoj i ažuriranoj Uredbom Vijeća (EZ) br. 118/97 od 2. prosinca 1996. (SL 1997., L 28, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 7., str. 7.), kako je posljednji put izmijenjena Uredbom Europskog parlamenta i Vijeća (EZ) br. 592/2008 od 17. lipnja 2008. (SL 2008., L 177, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 118.; u daljnjem tekstu: Uredba br. 1408/71) u članku 14.c točki (b) njezine glave II. određuje:

„Na osobu koja je istodobno zaposlena na državnom području jedne države članice i samozaposlena na državnom području druge države članice primjenjuje se:

[...]

b) u slučajevima spomenutima u Prilogu VII.:

- zakonodavstvo države članice na čijem je državnom području u plaćenom zaposlenju, a to je zakonodavstvo utvrđeno u skladu s odredbama članka 14. stavaka 2. ili 3., ako obavlja takvu djelatnost na području dviju ili više država članica,

i

- zakonodavstvo države članice na čijem državnom području je samozaposlena, a to je zakonodavstvo utvrđeno u skladu s člankom 14.a stavcima 2., 3. ili 4., ako obavlja takvu djelatnost na državnom području dviju ili više država članica.”

- 4 U Prilogu VII. toj uredbi nabrojani su slučajevi u kojima je osoba istodobno podvrgnuta zakonodavstvu dviju država članica, u skladu s člankom 14.c točkom (b) navedene uredbe. U točki 1. tog priloga navodi se slučaj „obavljanja djelatnosti osobe samozaposlene u Belgiji koja ima plaćeno zaposlenje u drugoj državi članici”.

- 5 Uredba br. 1408/71 stavljena je izvan snage i zamijenjena Uredbom br. 883/2004, u inicijalnoj verziji, počevši od 1. svibnja 2010., kada je potonja uredba postala primjenjiva.

Uredba br. 883/2004

- 6 Uvodna izjava 4. Uredbe br. 883/2004 navodi da je potrebno poštovati posebne karakteristike nacionalnih zakonodavstava o socijalnoj sigurnosti i izraditi samo sustav koordinacije.

- 7 Sukladno uvodnoj izjavi 45. te uredbe:

„Budući da cilj predloženog djelovanja, to jest usklađivanje mjera kojima se jamči mogućnost učinkovitog ostvarivanja prava slobodnog kretanja osoba, države članice ne mogu dostatno ostvariti te bi se on stoga zbog opsega i učinaka tog djelovanja mogao bolje ostvariti na razini Zajednice, Zajednica može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je predviđeno člankom 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenom u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za postizanje tog cilja.”

- 8 Člankom 11. stavkom 1. navedene uredbe određuje se:

„Na osobe na koje se primjenjuje ova Uredba, primjenjuje se zakonodavstvo samo jedne države članice. To se zakonodavstvo određuje u skladu s ovom glavom.”

- 9 Članak 13. stavak 3. te uredbe glasi kako slijedi:

„Na osobu koja inače obavlja djelatnost u svojstvu zaposlene i samozaposlene osobe u različitim državama članicama primjenjuje se zakonodavstvo države članice u kojoj obavlja djelatnost kao zaposlena osoba ili, ako obavlja takvu djelatnost u dvije ili više država članica, zakonodavstvo određeno prema stavku 1.”

- 10 Članak 87. stavak 8. Uredbe (EZ) br. 883/2004 propisuje:

„Ako se, kao posljedica ove Uredbe, na osobu primjenjuje zakonodavstvo države članice koja nije država članica određena u skladu s glavom II. [Uredbe br. 1408/71], to se zakonodavstvo i nadalje primjenjuje tako dugo dok ta situacija ostaje nepromijenjena, osim ako navedena osoba ne zatraži primjenu zakonodavstva čija je primjena moguća na temelju ove Uredbe. Zahtjev se predaje u roku tri mjeseca od dana primjene ove Uredbe nadležnoj ustanovi države članice čije se zakonodavstvo primjenjuje na temelju ove Uredbe, ako se na navedenu osobu treba primjenjivati zakonodavstvo te države članice od dana početka primjene ove Uredbe. Ako se zahtjev podnese nakon naznačenog vremenskog roka, promjena se odvija prvog dana sljedećeg mjeseca.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 11 V je radio kao odvjetnik registriran pri odvjetničkoj komori u Bruxellesu (Belgija) od rujna 1980. do 30. rujna 2007. U tom je razdoblju bio registriran pri Inastiju te imao ugovoreno osiguranje kod belgijskog fonda socijalnog osiguranja Securex.
- 12 Dana 30. rujna 2007. V je zatražio da više ne bude upisan u odvjetnički imenik te se posljedično tome odjavio s osiguranja Securex. Istog je dana odvjetnički ured u kojem je obavljao svoju djelatnost stavljen u postupak likvidacije te je V imenovan za likvidatora.
- 13 Od 1. listopada 2007. V je radio kao direktor pravne službe u društvu sa sjedištem u Luksemburgu te je kao zaposlenik bio prijavljen luksemburškom sustavu socijalnog osiguranja.

- 14 Inasti je 11. lipnja 2010. od V-a zatražio pojašnjenja vezano uz njegovu zadaću likvidatora. Dopisom od 24. lipnja 2010., V je odgovorio da ga se na temelju primanja koja mu je kao likvidatoru isplatio odvjetnički ured u likvidaciji ne može smatrati samozaposlenom osobom niti osobom na koju se primjenjuje socijalni sustav za samozaposlene osobe.
- 15 Dana 11. prosinca 2013. Inasti je Securexu dostavio odluku o usklađivanju u vezi s V-ovim dohocima iz 2008., 2009. i 2010. godine. Dana 23. prosinca 2013. Securex je V-u naveo da ga se kao samozaposlenu osobu i s obzirom na informacije koje je pružio Inasti valja smatrati osiguranikom belgijskog sustava dodatnog socijalnog osiguranja od 1. listopada 2007. i da stoga Securexu mora platiti novčani iznos od 35.198,42 eura za doprinose i povećanja za razdoblje od posljednjeg tromjesečja 2007. do posljednjeg tromjesečja 2013.
- 16 Dana 12. ožujka 2014. V je podnio tužbu pred tribunal du travail de Liège (Visoki radni sud, Belgija) usmjerenu na osporavanje njegova statusa osiguranika kao samozaposlene osobe u belgijskom sustavu dodatnog socijalnog osiguranja i zahtjeva za plaćanje socijalnih doprinosa koji je postavio Securex.
- 17 Nakon podnošenja te tužbe, V je Securexu dao časnu izjavu o besplatnoj naravi njegove zadaće likvidatora priloživši joj zapisnik sa sastanka partnera odvjetničkog ureda iz glavnog postupka koji se održao 24. veljače 2014. te u kojem je među ostalim utvrđeno da je njegova zadaća likvidatora izvršavana besplatno od 1. siječnja 2010. i da se to mora nastaviti do okončanja likvidacije. U istoj je obavijesti V zatražio da više ne bude osiguranik u belgijskom sustavu socijalnog osiguranja počevši od dana održavanja tog sastanka.
- 18 Presudom od 17. kolovoza 2016., tribunal du travail de Liège (Viši radni sud u Liègeu) je, unatoč tomu što je potvrdio da se za razdoblje od listopada 2011. do rujna 2013. ne duguju zakonske kamate obračunane na socijalne doprinose u glavnom postupku, odbio V-ovu tužbu kao neosnovanu.
- 19 Dana 22. rujna 2016. V je podnio žalbu na tu presudu pred sudom koji je uputio zahtjev zahtijevajući od njega da izmjeni navedenu presudu i utvrdi, među ostalim, da s obzirom na Uredbu br. 883/2004, Inasti i Securex ne mogu tražiti plaćanje doprinosa iz glavnog postupka.
- 20 Iz odluke kojom se upućuje zahtjev proizlazi da V više nije bio osiguranik u belgijskom sustavu socijalnog osiguranja od 30. rujna 2007., kada je okončao svoju odvjetničku djelatnost. Sud koji je uputio zahtjev stoga si postavlja pitanje je li V, koji je na dan početka primjene Uredbe br. 883/2004, bio osiguranik samo u luksemburškom sustavu socijalnog osiguranja, ipak morao podnijeti izričit zahtjev u roku od tri mjeseca, u skladu s člankom 87. stavkom 8. Uredbe br. 883/2004 kako bi se na njega mogla primijeniti ta uredba.
- 21 Sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku dodaje da je, u skladu s praktičnim vodičem o zakonodavstvu primjenjivom na radnike u Europskoj uniji, Europskom gospodarskom prostoru i u Švicarskoj koji je sastavila i odobrila Administrativna komisija za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti, prvi uvjet za primjenu članka 87. stavka 8. Uredbe br. 883/2004 da se zbog te uredbe na osobu primjenjuje zakonodavstvo one države članice koje nije „ona koja je već određena” na temelju Uredbe br. 1408/71. Prema tom sudu, čini se da taj vodič napominje da se da ta odredba primjenjuje pod uvjetom da se na dan 1. svibnja 2010., koji odgovara danu stavljanja izvan snage Uredbe br. 1408/71 i danu početka primjene Uredbe br. 883/2004, na predmetnu osobu stvarno primjenjuje zakonodavstvo države članice nadležne prema Uredbi br. 1408/71. Ipak, takav uvjet nije izričito predviđen formulacijom članka 87. stavka 8. Uredbe br. 883/2004 što dovodi do poteškoća prilikom tumačenja te odredbe.

22 U tim je okolnostima Cour du travail de Liège (Viši raadni sud u Liègeu, Belgija) odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

- „1. Treba li članak 87. stavak 8. [Uredbe br. 883/2004] tumačiti na način da osoba koja je prije 1. svibnja 2010. počela obavljati djelatnost u svojstvu zaposlene osobe u [Luksemburgu] i djelatnost u svojstvu samozaposlene osobe u Belgiji, mora, kako bi podlijegala zakonodavstvu primjenjivom na temelju [Uredbe br. 883/2004], podnijeti izričit zahtjev u tom smislu, čak i ako nije podlijegala obvezi plaćanja u Belgiji prije 1. svibnja 2010. i podlijegala je belgijskom zakonodavstvu u vezi sa socijalnim sustavom za samozaposlene osobe samo retroaktivno, nakon isteka roka od tri mjeseca počevši od 1. svibnja 2010.?
2. U slučaju pozitivnog odgovora na prvo pitanje, dovodi li zahtjev iz članka 87. stavka 8. [Uredbe br. 883/2004], podnesen u gore opisanim okolnostima, do primjene zakonodavstva nadležne države [članice] na temelju [Uredbe br. 883/2004] s retroaktivnim učinkom od 1. svibnja 2010.?”

O prethodnim pitanjima

Dopuštenost

- 23 U svojim pisanim očitovanjima, Kraljevina Belgija navodi da analiza suda koji je uputio zahtjev polazi od pogrešne činjenične pretpostavke prema kojoj se na osobu V nije primjenjivalo nikakvo zakonodavstvo u Belgiji od 1. svibnja 2010., datuma primjene Uredbe br. 883/2004. Prema toj državi članici, primjena belgijskog sustava socijalnog osiguranja na osobu V uslijedila je bez ikakvog prekida nakon 30. rujna 2007. zbog njegove aktivnosti likvidatora.
- 24 Stoga prethodna pitanja dovode do isključivo hipotetskog problema koji nije nužan za rješavanje spora u glavnom postupku te će stoga biti nedopuštena.
- 25 Valja navesti da je slijedom zahtjeva za pojašnjenje koji je Sud uputio sudu koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku na temelju članka 101. Poslovnika, potonji sud istaknuo da se može smatrati da se u vrijeme primjene Uredbe br. 883/2004 na osobu V, kao samozaposlenu osobu i na temelju njezine aktivnosti likvidatora, primjenjivalo belgijsko zakonodavstvo.
- 26 Stoga je u vezi s pojašnjenjima koja je u svojem odgovoru dao sud koji je uputio zahtjev belgijska vlada na raspravi pred Sudom potvrdila da više neće ustrajati pri isticanju nedopuštenosti zahtjeva za prethodnu odluku.
- 27 U svakom slučaju, valja podsjetiti da, prema ustaljenoj sudskoj praksi, ako se pitanja koja je postavio nacionalni sud odnose na tumačenje odredbe prava Unije, Sud je načelno obavezan odlučiti, osim ako je očito da ga se zahtjevom za prethodnu odluku želi navesti na to da odluči o fiktivnom sporu ili da oblikuje savjetodavna mišljenja o općenitim ili hipotetskim pitanjima, ako zahtijevano tumačenje prava Unije nema nikakve veze sa stvarnošću ili predmetom spora ili ako Sud ne raspolaže potrebnim činjeničnim ili pravnim elementima kako bi na koristan način odgovorio na postavljena mu pitanja (presuda od 7. prosinca 2010., VEBIC, C-439/08, EU:C:2010:739, t. 42. i navedena sudska praksa).
- 28 U predmetnom slučaju, kao što je nezavisni odvjetnik naveo u točki 25. svojeg mišljenja, iz spisa kojim raspolaže Sud proizlazi da pitanje je li V, kako bi se na njega primjenjivalo isključivo zakonodavstvo određeno na temelju Uredbe br. 883/2004, dakle luksemburško zakonodavstvo, nakon 1. svibnja 2010., bio dužan podnijeti zahtjev u skladu s člankom 87. stavkom 8. te uredbe te pitanje o tome koje su, u slučaju potvrdnog odgovora na prethodno pitanje, posljedice podnošenja takvog zahtjeva nekoliko

godina nakon tog datuma, sasvim sigurno utječu na rješenje spora u glavnom postupku. Naime, odgovor na ta pitanja ima izravan učinak na utvrđivanje broja godina za koji belgijska tijela imaju pravo potraživati doprinose od osobe V.

29 Iz toga slijedi da je zahtjev za prethodnu odluku dopušten.

Meritum

- 30 U pogledu pojašnjenja koja je pružio sud koji je uputio zahtjev nakon zahtjeva za pojašnjenje koji mu je podnio Sud, valja utvrditi da svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev pita mora li se članak 87. stavak 8. Uredbe br. 883/2004 tumačiti na način da je osoba koja je na dan početka primjene te uredbe bila zaposlena u jednoj državi članici te samozaposlena u drugoj državi članici, dakle koja je bila istodobno podvrgnuta zakonodavstvima u području socijalne sigurnosti tih dviju država članica u skladu s glavom II. Uredbe br. 1408/71, morala, kako bi bila podvrgnuta zakonodavstvu primjenjivom na temelju Uredbe br. 883/2004, podnijeti izričit zahtjev u tom smislu.
- 31 U tom pogledu valja podsjetiti da članak 87. stavak 8. Uredbe br. 883/2004 predviđa da se u odnosu na osobu na koju se zbog te uredbe primjenjuje zakonodavstvo države članice koja nije država čije se zakonodavstvo na nju primjenjuje na temelju glave II. Uredbe br. 1408/71, potonje zakonodavstvo i dalje primjenjuje tijekom određenog razdoblja, nakon dana početka primjene Uredbe br. 883/2004, pod uvjetom da ta situacija ostaje nepromijenjena.
- 32 Stoga se ta odredba kao prvo primjenjuje pod uvjetom da je mjerodavno zakonodavstvo obuhvaćeno glavom II. Uredbe br. 1408/71 i, kao drugo, pod uvjetom da ta situacija ostane nepromijenjena (presuda od 11. travnja 2013., Jeltens i dr., C-443/11, EU:C:2013:224, t. 50.).
- 33 Kad je riječ o prvom od tih dvaju uvjeta, nije sporno da je na dan početka primjene Uredbe br. 883/2004 situacija osobe V bila obuhvaćena člankom 14.c točkom (b) Uredbe br. 1408/71, koji se nalazi u njezinoj glavi II. Ipak, valja utvrditi da članak 87. stavak 8. Uredbe br. 883/2004 izričito ne uređuje situacije poput onih iz članka 14.c točke (b) Uredbe br. 1408/71, u kojima se istodobno primjenjuje zakonodavstvo o socijalnoj sigurnosti dviju država članica te zbog Uredbe br. 883/2004 samo jedno od tih dvaju zakonodavstava ostaje mjerodavno.
- 34 Postavlja se pitanje, stoga, hoće li se toj okolnosti protiviti to da osoba koja se nalazi u situaciji poput osobe V bude obuhvaćena područjem primjene članka 87. stavka 8. Uredbe br. 883/2004.
- 35 U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, prilikom tumačenja odredbe prava Unije valja uzeti u obzir ne samo njezin tekst već i kontekst i ciljeve propisa kojeg je ona dio (presuda od 21. ožujka 2018., Klein Schiphorst, C-551/16, EU:C:2018:200, t. 34.).
- 36 Kad je riječ, najprije, o tekstu članka 87. stavka 8. Uredbe br. 883/2004, proizlazi da se ta prijelazna odredba primjenjuje kada se, zbog Uredbe br. 883/2004, na osobu „primjenjuje zakonodavstvo države članice koja nije država određena u skladu s glavom II. Uredbe [br. 1408/71]”.
- 37 Čini se da iz formulacije te odredbe, u dijelu u kojem izraz „koja nije” upućuje na riječ „država”, također proizlazi da zakonodavac Unije ima na umu situaciju u kojoj primjena zakonodavstva jedne države članice slijedi nakon primjene zakonodavstva druge države članice.
- 38 Stoga, prema doslovnom tumačenju članka 87. stavka 8. Uredbe br. 883/2004, čini se da se prvi dio njegove rečenice odnosi samo na situacije u kojima je, od datuma primjene Uredbe br. 883/2004, osoba podvrgnuta zakonodavstvu države članice koja nije država čijem je zakonodavstvu ona bila ranije podvrgnuta.

- 39 Nasuprot tomu, osoba koja je na temelju Uredbe br. 1408/71 bila podvrgnuta istodobnoj primjeni zakonodavstava dviju država članica, na temelju Uredbe br. 883/2004, s jedne strane, nastaviti će biti podvrgnuta zakonodavstvu jedne od tih dviju država članica i, s druge strane, pretrpjet će promjenu svoje situacije samo zbog činjenice da se na nju zakonodavstvo druge države članice više neće primjenjivati.
- 40 Kad je riječ o kontekstu u kojem se nalazi članak 87. stavak 8. Uredbe br. 883/2004, valja navesti da je prilikom proširenja Uredbe br. 1408/71 na samozaposlene osobe, članak 14.c te uredbe uveden kako bi se predvidjela iznimka od pravila o jednom mjerodavnom zakonodavstvu, u slučaju osobe koja je istodobno samozaposlena na državnom području jedne države članice te zaposlena na državnom području druge države članice. U slučajevima spomenutima u Prilogu VII. Uredbi br. 1408/71, ta je osoba dakle podvrgnuta zakonodavstvu svake od tih dviju država članica.
- 41 Kao što je Sud već naveo, u skladu uvodnim izjavama 4. i 45. Uredbe br. 883/2004, cilj je te uredbe koordinacija postojećih sustava socijalne sigurnosti država članica kako bi se osiguralo učinkovito ostvarivanje slobodnog kretanja osoba. Ta je uredba provela modernizaciju pravila sadržanih u Uredbi br. 1408/71 te ih pojednostavnila, pri čemu je zadržala njezin cilj (vidjeti u tom smislu presudu od 21. ožujka 2018., Klein Schiphorst, C-551/16, EU:C:2018:200, t. 31.).
- 42 Članak 11. stavak 1. Uredbe br. 883/2004 potvrđuje načelo jednog mjerodavnog zakonodavstva na temelju kojeg osobe na koje se ta uredba primjenjuje podliježu zakonodavstvu samo jedne države članice. Cilj tog načela je izbjeći poteškoće do kojih može doći zbog istodobne primjene nekoliko nacionalnih zakonodavstava i smanjiti nejednakosti u postupanju koje bi, za osobe koje se kreću unutar Unije, bile posljedica djelomičnog ili potpunog kumuliranja mjerodavnih zakonodavstava (vidjeti u tom smislu presudu od 9. ožujka 2006., Piatkowski, C-493/04, EU:C:2006:167, t. 21.).
- 43 U skladu s načelom jednog mjerodavnog zakonodavstva, članak 13. stavak 3. Uredbe br. 883/2004 određuje da se na osobu koja inače obavlja djelatnost u svojstvu zaposlene i samozaposlene osobe u različitim državama članicama primjenjuje zakonodavstvo države članice u kojoj obavlja djelatnost kao zaposlena osoba.
- 44 Nadalje, valja utvrditi, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 35. svojeg mišljenja, da su Uredbom br. 883/2004 ukinuta sva odstupanja od načela jednog mjerodavnog zakonodavstva koja su postojala u Uredbi br. 1408/71.
- 45 U tim okolnostima, tumačenje članka 87. stavka 8. Uredbe br. 883/2004 koje vodi računa o kontekstu u kojem se nalazi ta odredba, ne može govoriti u prilog zadržavanju režima odstupanja kojim se predviđa dvostruko osiguranje, a koji nije u skladu sa sustavom uspostavljenim tom uredbom temeljenom na načelu jednog mjerodavnog nacionalnog zakonodavstva.
- 46 Isto tako, kao što je nezavisni odvjetnik naveo u točki 36. svojeg mišljenja te kao što proizlazi iz praktičnog vodiča o zakonodavstvu primjenjivom na radnike u Europskoj uniji, Europskom gospodarskom prostoru i Švicarskoj, utvrđeno je da se svrha članka 87. stavka 8. Uredbe br. 883/2004 sastoji u izbjegavanju brojnih promjena mjerodavnog zakonodavstva prilikom prijelaza na Uredbu br. 883/2004 i omogućavanju „nesmetanog prijelaza” mjerodavnog zakonodavstva na dotičnu osobu u slučaju kad postoji odstupanje između zakonodavstva mjerodavnog prema Uredbi br. 1408/71 i onog mjerodavnog prema odredbama Uredbe br. 883/2004.
- 47 Tom prijelaznom odredbom, zakonodavac Unije stoga je želio radnicima osigurati nužno razdoblje za prilagodbu, osobito kako bi im se omogućilo upoznavanje sa zakonodavstvom druge države članice koje im je novo.

- 48 Međutim, iz točke 39. ove presude proizlazi da u situaciji u kojoj je osoba u skladu s Uredbom br. 1408/71 istodobno podvrgnuta zakonodavstvima dviju država članica, primjena Uredbe br. 883/2004 ne dovodi do primjene na radnika zakonodavstva druge države članice koje bi dakle bilo novo, već dovodi samo do promjene njegove situacije zbog prestanka primjene, u odnosu na njega, zakonodavstva jedne od dviju država članica kojem je do tada bio podvrgnut.
- 49 S obzirom na navedeno te bez potrebe ispitivanja drugog uvjeta navedenog u točki 32. ove presude, na prvo pitanje valja odgovoriti na način da se članak 87. stavak 8. Uredbe br. 883/2004 ne primjenjuje na situaciju poput V-ove na kojeg su se na dan početka primjene Uredbe br. 883/2004 istodobno primjenjivala, na temelju članka 14.c točke (b) Uredbe br. 1408/71, zakonodavstva dviju država članica.
- 50 Iz toga slijedi da osoba koja se nalazi u situaciji poput one u glavnom postupku nije dužna podnijeti zahtjev predviđen u članku 87. stavku 8. Uredbe br. 883/2004. kako bi počevši od 1. svibnja 2010. bila podvrgnuta isključivo zakonodavstvu utvrđenom na temelju Uredbe br. 883/2004, odnosno, u predmetnom slučaju, na temelju članka 13. stavka 3. te uredbe, luksemburškom zakonodavstvu.
- 51 Stoga na prvo pitanje valja odgovoriti na način da članak 87. stavak 8. Uredbe br. 883/2004 treba tumačiti tako da osoba koja je na dan početka primjene Uredbe br. 883/2004 bila zaposlena u jednoj državi članici te obavljala djelatnost samozaposlene osobe u drugoj državi članici – čime je bila istodobno podvrgnuta zakonodavstvu u području socijalne sigurnosti u tim dvjema državama članicama – ne mora, kako bi bila podvrgnuta zakonodavstvu na temelju Uredbe br. 883/2004, podnijeti izričit zahtjev u tom smislu.
- 52 S obzirom na odgovor na prvo pitanje, nije potrebno odgovoriti na drugo pitanje.

Troškovi

- 53 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (šesto vijeće) odlučuje:

Članak 87. stavak 8. Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća (EZ) br. 883/2004 od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 988/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009., valja tumačiti tako da osoba koja je na dan početka primjene uredbe br. 883/2004 bila zaposlena u jednoj državi članici te obavljala djelatnost samozaposlene osobe u drugoj državi članici - čime je bila istodobno podvrgnuta zakonodavstvu u području socijalne sigurnosti u tim dvjema državama članicama - ne mora, kako bi bila podvrgnuta zakonodavstvu na temelju Uredbe br. 883/2004, kako je izmijenjena Uredbom br. 988/2009, podnijeti izričit zahtjev u tom smislu.

Potpisi